

Högskolan i Borås
Rektor

Juridiska avdelningen
Anna Sandström
BESLUT

2008-12-16
Reg. nr 31-293-08

Högskolans i Borås samarbete med en rekryteringsbyrå i Iran

Högskolan har rekryterat studenter från Iran genom att samarbeta med en rekryteringsbyrå. Högskoleverket finner att högskolan borde ha tydliggjort förutsättningarna för detta samarbete. Verket anser att högskolan tydligt borde ha informerat om att det går att söka till utbildningarna på egen hand. Högskolan har vidare erbjudit de sökande från Iran att göra ett särskilt prov för att bedöma deras kunskaper i engelska. Högskoleverket är kritiskt till att högskolan inte har berett alla sökande möjlighet att få sina kunskaper i engelska bedömda på samma sätt.

Bakgrund

Högskoleverket har uppmärksammats på att Högskolan i Borås har ett samarbete med en rekryteringsbyrå i Iran, The Najj International Institute of Management Research (NII).

Utredning

Högskoleverket har anmodat Högskolan i Borås att redogöra för följande förhållanden och frågor:

- det samarbete och eventuella avtal som finns med NII,
- hur antagningsprocessen ser ut för de sökande som har och har haft kontakt med NII,
- vilka utbildningar som NII har förmedlat sökande till,
- vilka behörighetsvillkor som uppställts och hur urvalsprocessen såg ut för dessa utbildningar,
- om de utbildningar som NII förmedlat sökande till har varit öppna för andra sökande än sökande från Iran,
- om det prov som högskolan tillhandahållit till de sökande som NII förmedlat även har tillhandahållits övriga sökande som sökt utbildning vid högskolan där det uppställs krav på engelska kurs B och
- varför högskolan inte använt sig av de mer vedertagna proven såsom International English Language Testing System (IELTS) och Test of English as a Foreign Language (TOEFL) för att bedöma om de sökandes kunskaper i engelska motsvarar engelska kurs B.

BESLUT

2008-12-16

Reg. nr 31-293-08

Sid 2

Högskolans i Borås yttrande

Rektorn vid Högskolan i Borås har i sina remissvar anfört bl.a. följande.

Högskolan i Borås samarbetar i Iran med N Ns rekryteringsbyrå NII, som är ackrediterad av iranska staten. Samarbetet innebär att NII har en etablerad kontakt med högskolan för att snabbt kunna ge välgrundade rekommendationer till de personer som är intresserade av att börja studera vid högskolan (sökande). Det finns inga skrivna avtal mellan högskolan och NII om samarbetet. Det NII erbjuder de sökande är ett servicepaket som består av:

- rådgivning och information om högskolans utbildningar på plats i Iran,
- hjälp med ansökan,
- kostnad för visum,
- bokning av resa och
- bostad i Sverige.

Priset för servicepaketet är cirka 12 000 kronor enligt uppgift från NII. Om en person inte blir antagen eller inte får visum återbetalar NII inbetalda pengar. NII får ingen ersättning från högskolan och högskolan får ingen ersättning från NII.

Det är de sökande som själva avgör om de vill ta NII:s tjänster i anspråk eller anmäla sig till högskolans utbildning på egen hand. På vissa av högskolans webbaserade sidor anges att anmälan kan ske på egen hand. Med anledning av Högskoleverkets skrivelse har högskolan dock blivit medveten om att det vore lämpligt att information om detta även tydliggörs i direkt anslutning till den plats på högskolans webbplats där det finns information om NII.

Under hösten 2007 och våren 2008 såg antagningsprocessen för de sökande som har eller har haft kontakt med NII ut på följande sätt. NII kontaktade högskolan för de sökandes räkning och vidarebefordrade deras handlingar till högskolan. Anställda vid högskolan medverkade därefter vid informationsmöten i Iran med de sökande som anlitat NII. Vid dessa möten gavs information om högskolan, dess forskningsprofil, utbildningar samt studier i Sverige. Det poängterades särskilt att utbildningen är avgiftsfri, men information gavs även rörande det eventuella framtida avgiftssystemet.

Högskolan erbjöd därefter en möjlighet för de sökande att ha individuella intervjuer med högskolans representanter som komplement till de gjorda ansökningarna. I de fall en sökande saknade skriftligt underlag avseende behörighet i engelska språket, gavs möjlighet att få den muntliga förmågan i engelska språket bedömd i samband med intervjun samtidigt som högskolan erbjöd ett kostnadsfritt TOEFL-liknande prov. Resultaten av detta prov samt intervjuerna kunde sedan utgöra underlag för eventuella beslut om undantag från behörighetsvillkoren enligt 7 kap. 3 § högskoleförordningen. I de fall högskolans representanter hade tillgång till all den information som krävdes för att kunna bedöma en

BESLUT

2008-12-16

Reg. nr 31-293-08

Sid 3

ansökan, kunde besked om undantag från behörighetsvillkor och antagning lämnas på plats av den representant som hade rektorns delegation att besluta i dessa frågor. Från hösten 2008 kommer alla sökande i möjligaste mån att hänvisas till att ansöka genom webbplatsen studera.nu.

Alla utbildningar utom en hade uppställt krav om kunskaper i engelska som motsvarade engelska kurs B. Alla som bedömdes vara behöriga bereddes plats på de utbildningar de sökt, varför det inte skedde någon urvalsprocess.

Utbildningarna har varit öppna för andra att söka. I de fall högskolans representanter under besöken i Iran blev kontaktade av sökande som inte utnyttjat NII:s tjänster, har även sådana sökande fått möjlighet att göra provet. Högskolan har dock inte generellt informerat andra sökande om denna möjlighet. Högskolan gjorde den bedömningen att i Iran är möjligheten att göra de internationella proven i engelska, såsom TOEFL och IELTS, mycket begränsade. Högskolan håller emellertid på att se över förfarandet och nya riktlinjer kommer att tas fram.

Övrig utredning

Av utdrag från Högskolans i Borås webbplats den 30 april 2008 framgår bl.a. följande. ”The University College of Borås cooperate with N N, representing The Naji International Institute of Management Research in Iran. He provides services to students wishing to study at the UCB. N N is an independent agent/intermediary without any legal attachments or obligations to the University College of Borås.” Till texten fanns en länk till en webbplats med N Ns namn.

Högskoleverket har inhämtat information från Högskolan i Borås om att det inte har utgått någon ersättning mellan högskolan och de sökande som NII har förmedlat eller mellan högskolan och N N såsom representant för NII. N N har däremot erhållit lön för sitt arbete som adjunkt vid högskolan under en kortare period i slutet av år 2002. De första sökande som NII har förmedlat kom till högskolan under år 2005.

Rättsliga utgångspunkter

I 1 kap. 9 § regeringsformen anges att förvaltningsmyndigheter i sin verksamhet ska beakta allas likhet inför lagen samt iakttaga saklighet och opartiskhet.

I 4 kap. 2 § högskolelagen (1992:1434) anges att om inte annat följer av föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, avgör den högskola som anordnar en utbildning vilka behörighetsvillkor som ska gälla för att bli antagen till utbildningen.

I 6 kap. 3 § högskoleförordningen (1993:100) anges att studenter ska ges tillgång till studievägledning och yrkesorientering. Högskolan ska se till att den som avser

BESLUT

2008-12-16

Reg. nr 31-293-08

Sid 4

att påbörja en utbildning har tillgång till den information om utbildningen som behövs. Särskilt ska högskolans antagningsordning finnas tillgänglig. Med antagningsordning avses de regler för utbildning som högskolan tillämpar i fråga om dels ansökan, behörighet och undantag från behörighetsvillkor samt urval, dels hur beslut om antagning och undantag från behörighetsvillkor fattas.

I 7 kap. 4 § samma förordning anges att den som vill antas till utbildning på grundnivå eller avancerad nivå ska anmäla det inom den tid och i den ordning som högskolan bestämmer. Frågor om antagning avgörs av högskolan.

Högskoleverkets bedömning

Högskolans samarbete med rekryteringsbyrå i Iran

Svenska universitet och högskolor uppmanas att öka rekryteringen av utländska studenter (prop. 2004/05:162 s.59). Högskoleverket konstaterar att högskolorna kan välja olika tillvägagångssätt. Ett sätt kan vara att översätta den information som finns på en högskolas webbplats om de utbildningar som ges vid högskolan till andra språk. Ett annat sätt kan vara att en högskola anlitar agenter eller liknande samarbetspartners i utlandet. Det finns inga särskilda bestämmelser som reglerar formerna för ett sådant samarbete.

Statliga svenska universitet och högskolor är förvaltningsmyndigheter och är därmed skyldiga att agera sakligt och korrekt. Detta gäller oavsett om en högskola agerar i Sverige eller utomlands. I antagningsssammanhang innebär det till exempel att en högskola tydligt informerar alla som är intresserade om att de kan ansöka på egen hand till högskolan.

Om en högskola använder sig av agenter eller liknande samarbetspartner bör högskolan se till att de agerar på ett seriöst och korrekt sätt. Detta bör ske genom någon form av överenskommelse, lämpligen i form av ett skriftligt avtal. En högskola bör även se till att en agent arbetar på ett etiskt acceptabelt sätt och ger fullständig och korrekt information om studierna och villkoren för dessa. En högskola bör vidare vara uppmärksam på att de sökande inte uppfattar det som att de måste anlita en agent för att kunna antas till en utbildning.

I detta ärende har Högskolan i Borås ett samarbete med N N vid NII. Detta samarbete innebär bland annat att anställda vid högskolan deltar i NII:s informationsmöten och ger de sökande möjlighet att på plats i Iran genomgå ett särskilt prov. NII tillhandahåller de som är intresserade ett servicepaket för 12 000 kr. Enligt Högskoleverkets mening finns det en risk att de sökande i Iran kan uppfatta högskolans samarbete med NII som att en sökande måste köpa servicepaketet från NII för att kunna bli antagen till högskolan. På högskolans webbplats ges visserligen information på engelska att N N är en oberoende agent, men det

BESLUT

2008-12-16

Reg. nr 31-293-08

Sid 5

saknas information om att det går att söka på egen hand och en hänvisning görs till en webbplats med N Ns namn.

Högskolan i Borås har i yttrandet till Högskoleverket anfört att det vore lämpligt att högskolan informerar om att det går att söka på egen hand även på den sida på högskolans webbplats där hänvisning görs till NII. Högskoleverket instämmer i detta och utgår från att högskolan gör detta tillägg. Högskoleverket anser även att högskolan bör tydliggöra förutsättningarna för samarbetet med NII genom ett skriftligt avtal. Högskolan bör därvid se till att den inte deltar i samarbeten som kan leda till att en sökande kan uppfatta det som att man måste betala för att få information om eller för att söka till högskolans utbildningar.

Användandet av ett kostnadsfritt TOEFL-liknande prov

Högskolan har uppgett att högskolan har tillhandahållit de sökande från Iran ett kostnadsfritt TOEFL-liknande prov för att kunna bedöma om de sökande hade de kunskaper i engelska som krävdes för sökt utbildning. Högskolan har däremot inte informerat andra sökande om denna möjlighet.

Enligt 4 kap. 2 § högskolelagen avgör den högskola som anordnar en utbildning vilka behörighetsvillkor som ska gälla för att bli antagen till utbildningen om inte annat följer av föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Enligt 7 kap. 4 § högskoleförordningen avgör varje högskola frågor om antagningen. Det finns inga föreskrifter avseende vilka prov en högskola måste använda sig av för att pröva en persons kunskaper vad gäller engelska. Verket för högskoleservice (VHS) ger ut bedömningshandböcker som utgör underlag för antagning till utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid högskolor och universitet. Dessa handböcker utarbetas av en arbetsgrupp som utses av Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF). I handböckerna anges vilken poäng en sökande måste erhålla på olika prov, bl.a. TOEFL och IELTS, för att anses ha kunskaper som motsvarar engelska kurs A och B. Handböckerna utgör dock inga föreskrifter, utan har mer karaktären av anvisningar och riktlinjer för lärosätenas bedömningar vid antagningsärenden. Högskoleverket förutsätter att det prov som Högskolan i Borås använder sig av är av tillräcklig kvalitet för att kunna ligga till grund för en sådan bedömning.

Av högskolans yttrande framgår att inte alla sökande till högskolan har beretts möjlighet att göra det TOEFL-liknande provet som tillhandahållits kostnadsfritt av högskolan. Högskoleverket anser att alla sökande bör beredas samma möjlighet att visa att de uppfyller behörighetsvillkoren för en viss utbildning. Högskoleverket konstaterar att högskolan inte har behandlat alla studenter lika genom att inte tillhandahålla andra sökande motsvarande möjligheter att göra det TOEFL-liknande provet. Verket ser dock positivt på att högskolan är i färd med att ta fram nya riktlinjer i detta avseende.

HÖGSKOLEVERKET

BESLUT

2008-12-16

Reg. nr 31-293-08

Sid 6

Med dessa kritiska uttalanden avslutas ärendet.

Detta beslut har fattats av universitetskanslern Anders Flodström i närvaro av huvudsekreteraren Lena Adamson, informationschefen Eva Ferndahl och chefsjuristen Eva Westberg efter föredragning av verksjuristen Anna Sandström. I beredningen inför den slutliga handläggningen har även verksjuristerna Teresa Edelman och Christian Sjöstrand deltagit.

På Högskoleverkets vägnar

Anders Flodström

Anna Sandström

Kopia till :
Utbildningsdepartementet